

Meillä eletään kahden

Teksti: nimimerkki Perhe sittenkin

Avaimet jäivät eteisen pöydälle ja minä olohuoneeseen huonekalujen rippeiden keskelle lapsi sylissä. Lapsi haluaa minua väsyneenä; hän ei tunnu ymmärtävän, mikä lopullinen askel perheessä nyt on otettu. Ja miten hän voisikaan ymmärtää? Kovia eroja kokeneen pienen maailmaan mahtuu tällä hetkellä vain yksi hoitaja, ja se on äiti.

Tulevien päivien aikana lapsi vaikuttaa koko ajan rentoutuneemmalta. Nyt äidillä on hänelle rajattomasti aikaa, eikä äitiä väsytä enää entiseen malliin. Ei tarvitse enää yrittää repiä itseään moneen suuntaan. Ei tarvitse siivota ennen toisen kotiintuloa tai kantaa huonoa omaatuntoa pyykkivuoresta, jos ei jaksaa. Nyt rakennetaan arkea kahden, arkea lapselle ja äidille. Sitä mukaa kun jaksetaan.

Meillä oli pitkä yhteinen taival takana ennen adoptioprosessia. Lapsettoman, aktiivisen pariskunnan tavat ja tottumukset olivat hioutuneet omiin uusiinsa. Ne auttoivat jaksamaan pitkän prosessin ja takkuilevan yhteistyön sosiaaliryönteijän kanssa. Nyt jälkikäteen ajateltuna ne olivat myös riski. Minä taisin olla se, joka aktiivisemmin ajatteli lapsen tuomaa elämänmuutosta ja uskalsi ottaa puheeksi sen, miten arki muuttuisi lopullisesti. Emme enää tekisi spontaaneja viikonloppumatkoja tai pistäytyisi noin vain töiden jälkeen elokuviin. Emme ainakaan hyvin pitkään aikaan lapsen tultua. Mutta prosessin venyessä ja venyessä muutoksen ajattelu tuntui hyvin epärealistiselta, ja arjen pakkaaminen täyteen tuntui ainoalta keinolta jaksaa prosessin jatkuvaa epävarmuutta.

Viimein lapsitieto tuli, ja päästiin hakumatkalle. Osasimme odottaa rankkaa matkaa, ja onneksi olimme pitäneet hie-man lomaa ja levänneet ennen lähtöä. Silti uuvutti. Valvoin yökaudet itkevän lapsen kanssa. Meidän huoneestamme

kaikui huuto vielä kauan sen jälkeen, kun adoptiohotellin muissa huoneissa jo nukuttiin. Ateriat oli syötävä huoneessa, sillä ravintolassa lapsi meni täysin paniikkiin. Ulkoilukaan ei ollut pienen mieleen, ja hän kykeni rentoutumaan vain hotellihuoneessa kylmiksi itkettyään. Isää lapsi ei kestänyt nähdäkään, vaan löi ja potki aina, kun tämä tuli näköetäisyydelle.

Öisin ei juuri nukuttu, ja päivisin hoidimme sumussa virastoasioita itkevä lapsi kainalossa. Muut perheet kävivät retkillä ja ostoksilla ja istuttivat lapset päättäväisesti syöttötuoleihin ravintolassa. Tuntui, että he katsoivat meitä arvostellen. Välillä mietin itsekkin, miten ihmeessä minut oli voitu katsoa sopivaksi äidiksi. Enhän minä tiennyt lapsista mitään! Usein tuntui kuitenkin, että jokin kummallinen vaisto sisälläni alkoi kehittyä. Intuitiivisesti aloin ymmärtää puolesta katseesta, mitä lapsi kulloinkin tarvitsi ja halusi. Ja joka päivä koin pieniä ihania hetkiä lapsen kanssa: hymyjä, katseita, vähitellen pieniä leikkituokioitakin.

Isä jäi osattomaksi noista hetkistä. Rauhoittumisesta ei tullut mitään, ellemmme olleet lapsen kanssa kahden. Väsymys rassasi sekä miestä että minua, ja olimme melkein koko hakumatkan ajan toisiamme kohtaan ärtyisiä. Eräänä iltana melkein räjähdin, kun mies valitti nukkumaanmenon rauhattomuutta. Valvoinhan minäkin, ja lisäksi lapsi oli minussa fyysisesti täysin kiinni päivin ja öin. Ehdotin miehelle oman hotellihuoneen ottamista, mihin hän marttyyrinä ei suostunut. Minua tämä uuvutti vain lisää: eikö toinen meistä voisi yrittää levätä, jotta löytäisimme edes lähtöselvitystistkin lentokentällä?

Lentomatka kotiin oli elämäni pisin. Kävelin tuntikausia pitkin lentokoneen käytävää yrittäen rauhoittaa hysteeristä lasta. Ylimieliset lentoemännät valittivat, että olimme tiellä ja että koneessa pitäisi istua. Lapsi vain ei kestänyt ahdasta istuinta ja pakolla kiinnitettyä turvavyötä. Kokonainen yö meni nukkumatta, ja kotiin päästyämme hän nukkuikin lähes kellon ympäri yhtä soittoa. Mutta ei elämä tietenkään asettunut kuin taikais-

kusta uomiinsa kotiinpääsyn myötä.

Minä jäin vanhempainvapaalle, ja pikkuhiljaa aloimme rakentaa arkea. Edelleen vain äiti kelpasi, ja äiti tarvittiin turvaksi joka paikkaan. Lapsi nukkui vain äidin vieressä, ja pihalla oli pidettävä äidin kädestä koko ajan kiinni. Vain äiti sai antaa ruokaa, pestä ja pukea. Lapsi suostui autoilemaan äidin kanssa, mutta jos isä tuli mukaan, alkoi herkeämätön huuto. En voi syyttää miestä siitä, että hän stressaantui yhä enemmän ja tunsikin olevansa eksyksissä. Lisäksi työpaikka ei tullut lainkaan vastaan muuttuneessa elämäntilanteessa, vaan paineet kasvoivat. Työstressin päälle ja odotusstressin jatkoksi tuli nyt kotielämän stressaavuus. Kämpä muistutti sikolättiä, kylppäriin nurkka tursusi pyykkiä, ja tuoreesta äidistä riitti vain lapselle.

Vielä vähemmän saatoin syyttää lasta siitä, että hän oli niin tarvitseva. Uudessa tilanteessa en jaksanut juuri tehdä mitään ylimääräistä ja huomasin, että eläessämme kahden miehen kanssa perheemme työnjako oli ollut sellainen, että enemmistö kotitöistä oli ollut minun harteillani. Minulle tämä oli sopinut hyvin, sillä tykkään puuhailla kotona. Työaikani olivat olleet säännölliset, toisin kuin miehen, joten oli ollut sanomatta selvää, että minä odotin lämpimän aterian kanssa kotona. Lapsen kanssa en kuitenkaan pystynyt enää olemaan yhtä tehokas kuin ennen. Työaikani oli yhtäkkiä 24 tuntia vuorokaudessa. Olihan uusi tulokas fyysisestikin hyvin kiinni minussa niin hereillä ollessaan kuin nukkuessaankin.

Ärsytti, kun mies ei osannut laittaa päälle edes pesukonetta. Hän kyseli, mitä oikein tein kotona kaiket päivät. Minua tämä loukkasi. Imurointi tai silittäminen ei vain luonnistu lapsi sylissä. Kantoliina tai Ergo-reppu olivat lapselle kauhistuksia, joten niistä ei ollut arkea helpottamaan. Lasta oli pidettävä sylissä. Siihen hän nukahti, ja vain sylissä hän rauhoittui. Lapsen oli pidettävä minua silmällä jatkuvasti, ja ihmekö tuo. Olin ensimmäinen ihminen maailmassa, joka oli olemassa vain häntä varten. Suihkuunkin oli luikahdettava lapsen nukkuessa, ja ateriat sain haarukoida lapsi sylissä.

Hän ei osannut rentoutua lainkaan, jos läsnä oli hänen näkökulmastaan ulkopuolisia.

Yritin muistuttaa miehelle, että torjunta on normaalia. Adoptiolapsi kykenee harvemmin kiinnittymään useampaan hoivaajaan kerrallaan, ja on mahdotonta ennustaa, kauanko aikaa lapsi tarvitsee uusien hoitajiensa sulatteluun. Juuri tämä kalvoi miestä. Minua uuvutti. Emmekö me olleet puhuneet tästä odotusaikana vaikka kuinka, ja varautuneet siihen, että näin voi käydä? Kumpikin oli myöntänyt, että olisi vaikeaa olla se torjuttu vanhempi. Tavallaan ymmärsin miehen tunteet, mutta toisaalta olin pettynyt hänen kykenemättömyyteensä sopeutua tilanteeseen ja tukea minua. Yritin kuitenkin olla siivet supussa. Ajattelin, että nauttikoon työstään ja harastuksistaan, ne helpottavat tilannetta. Lakkasin pyytämästä apua kotitöihin. Ei kai siihen kukaan kuolisi, että meillä oli sotkuista ja pyyhkeet silittämättä, tai että kukaan ei muistanut kastella kukkia.

Kaikesta huolimatta nautin valtavasti lapsen läheisyydestä ja hänen kanssaan

puuhailusta. Me otimme koko ajan askelia yhä lähemmäs toisiamme. Minun ja miehen välillä taas jäyti. Ehdotin parisuhdeterapiaa, ja mies kieltäytyi. Hän oli jopa ivallinen ehdotukseni suhteen, ja minä loukkaannuin. Emme enää pystyneet keskustelemaan kuten ennen, ja tuntui, että pyöritin arkea täysin yksin. Kun mies sitten ilmoitti muuttavansa pois, ensimmäinen reaktioni oli helpotus. Tuntui helpommalta saada keskitettyä rakentamaan vain minun ja lapsen arkea. Sain lopettaa tietyn ponnistelun, ja tuntui, että tämä vaikutti positiivisesti myös minun ja lapsen väliseen suhteeseen. Olin rennompi ja opin nipistämään päivän vähäisistä vapaahetkistä aikaa itselleni. Oli sallittua juoda rauhassa kahvia päiväuniaikaan.

Välillä pelotti. Heräsin yöllä pohtimaan asioita, jotka velloivat päässäni. Miten tästä eteenpäin? Miten tulisimme lapsen kanssa toimeen, miten oppisin hoitamaan asioita, joita en koskaan ennen ollut hoitanut? Mitä ajatella miehestä tämän jälkeen ja millaiseksi muodostuisi hänen ja lapsen välinen suhde? Välillä olin vihainen. Tuntui, että mielen sopukoista pomppasi esiin vanhoja juttuja,

joita aloin repostella uudelleen. Joskus taas pohdin, miten olisin voinut toimia toisin. Miten olisin alun alkaen voinut tehdä kodistamme enemmän myös miehen paikan? Ja sitten taas pohdin, olinko asettanut liian korkeat standardit, passannut liikaa.

Kesti kuukausia, ennen kuin osasin rauhoittua ja luottaa siihen, että asiat järjestyvät ajallaan. Eniten minua tälläkin hetkellä mietityttää se, miten isä voi luoda suhteen lapseensa. Lapsi on isäänsä tavatessaan edelleen varautunut. Entä miten lapsi aikanaan mieltää tapahtuneen, kun hän kasvaa ymmärtämään asioita paremmin? Pelkään hänen syyttävän itseään. Mutta tämän pyörityksen keskellä suuri ihme on tapahtunut: meistä kahdesta on muotoutunut perhe. Elämämme on ”tiimityötä”, kuten lapsi taannoin siivotessamme totesi. Kahden on hyvä, enkä mistään hinnasta vaihtaisi pois yhtäkään hetkeä lapsen kanssa. Hän antoi minulle perheen ihmeen – erilaisen kuin olin odottanut, mutta siitä huolimatta sen parhaimman ja ainoan oikean.

Kuvan lapsi ei liity tekstiin